

Sygn. akt **VI RCa 137/15**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Hanna Niewiadomska

Sędziowie: SO Ewa Błęsińska

SR del. do SO Maja Jabłońska (spr.)

Protokolant: sekretarz sądowy Joanna Niedzielska

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2015 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. B.**

przeciwko **M. B. (1)**

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie

z dnia 13 kwietnia 2015 roku

sygn. akt III RC 1485/14

I. Zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że ustala iż obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej ustał z dniem 1 lipca 2014 roku.

II. W pozostałej części apelację oddala.

III. Odstępuje od obciążania powoda kosztami sądowymi za II instancję.

Sygn. akt. VI RCa 137/15

UZASADNIENIE

Powód A. B. żądał uchylenia jego obowiązku alimentacyjnego wobec córki M. B. (1), wskazując, że z renty komornik potrąca mu 306,22 zł. Dodał, że córka skończyła już edukację i pracuje zawodowo. Potrącenia alimentów są dla niego bardzo dotkliwe, a do tego ma zaległości z tytułu odsetek w wysokości siedemnastu tysięcy złotych, które narosły od kwoty 154 zł. Podkreślał, że domaga się wstrzymania prowadzenia egzekucji, a w szczególności umorzenia zaległych alimentów w wysokości 154,- zł, od których narosło mu ponad siedemnaście tysięcy złoty odsetek. Ostatecznie na rozprawie w dniu 13 kwietnia 2015r powód sprecyzował, że domaga się uchylenia alimentów z dniem 1 lipca 2014r, kiedy to jego córka rozpoczęła pracę.

Pozwana M. B. (2) ustosunkowując się do żądań pozwu podała, iż z dniem 2 lutego 2015r cofnęła egzekucję komorniczą, co do bieżących alimentów.

Sąd Rejonowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2015 roku w sprawie III RC 1485/14 uchylił obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej z dniem 2 lutego 2015 roku i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Sąd ten ustalił, iż A. B. jest ojcem pozwanej. Obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej wynika z wyroku Sądu Wojewódzkiego w Olsztynie z dnia 7 stycznia 1993r w sprawie IC2 1274/92, na następnie był wielokrotnie podwyższany. Ostatecznie wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 4 marca 2002r w sprawie III RC 7/02 podwyższono alimenty zasądzone od powoda na rzecz pozwanej do kwoty po 250,- zł miesięcznie.

Przedstawicielka ustawowa pozwanej dochodziła alimentów przez komornika poczynając od 1993r w sprawie Kmp18/93 prowadzonej przez Komornika J. G.. Według stanu na dzień 19 sierpnia 2014r. powód zalegał z kwotą 17.802,45 zł,- zł alimentów na rzecz pozwanej, z odsetkami w wysokości 200,40 zł. Jednocześnie jego zaległość wobec Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego, który zamiast powoda wypłacał przez pewien czas alimenty pozwanej wynosiła wówczas 7.786,89 zł.

A. B. utrzymuje się z renty powiększonej o dodatek pielęgnacyjny w wysokości 208,17 zł. Jego świadczenie podlega egzekucji. Na poczet alimentów dla pozwanej oraz na poczet zaległości w toku egzekucji przekazywana jest kwota 316,98 zł. Poczynając od 1 marca 2015r powodowi po potrąceniach wypłacana jest kwota 648,40 zł. Świadczenia wypłacane przez ZUS są jedynymi dochodami powoda. Powód ma obecnie prawie(...)lat, mieszka w mieszkaniu swojej siostry.

Pozwana w marcu ukończyła (...) lat – urodziła się (...) W (...) roku ukończyła studia ekonomiczne – obroniła pracę magisterską w dniu (...). . Od lipca 2014r pozwana przez dwa miesiące pracowała na Uniwersytecie, a następnie rozpoczęła staż w biurze konsultingowym. Mieszka we własnym mieszkaniu. Pozwana z początkiem lutego 2015r wycofała u komornika wnioski w przedmiocie egzekucji bieżących alimentów; nadal domaga się wyegzekwowania zaległości alimentacyjnych. Obecnie komornik po potrąceniu swojego wynagrodzenia przelewa pozwanej na poczet zaległych alimentów kwoty po 291,- zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy opierając się na tak poczynionych ustaleniach uznał, że powództwo A. B. zasługiwało na uwzględnienie jedynie częściowo. Wskazał na treść przepisów art. 133. § 1 krio, zgodnie z którymi rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Według § 3 cytowanego artykułu rodzice mogą uchylić się od świadczeń alimentacyjnych względem dziecka pełnoletniego, jeżeli są one połączone z nadmiernym dla nich uszczerbkiem lub jeżeli dziecko nie dokłada starań w celu uzyskania możliwości samodzielnego utrzymania się. Zgodnie z treścią art. 144¹ k.r.o zobowiązany może uchylić się od wykonania obowiązku alimentacyjnego względem uprawnionego, jeżeli żądanie alimentów jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Nie dotyczy to obowiązku rodziców względem ich małoletniego dziecka. Natomiast zgodnie z treścią art. 138 krio w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd badał zatem jedynie, czy doszło do takiej zmiany stosunków, które uzasadniają ukształtowanie tego obowiązku w inny sposób – zwiększenie bądź pozostawienie go na dotychczasowym poziomie.

Sąd wskazał, iż przez zmianę stosunków rozumieć należy zmianę sytuacji osobistej, rodzinnej, majątkowej każdej ze stron. Do zmiany sytuacji majątkowej dochodzi w szczególności w przypadku zmiany dochodów stron, przesunięć w ich majątku; zwiększenia się bądź zmniejszenia koniecznych wydatków i kosztów utrzymania; uzyskania nowych możliwości zarobkowania bądź też w przypadku utraty dotychczasowych. Zmiana sytuacji osobistej i rodzinnej będzie miała miejsce w szczególności w przypadku zmiany stanu zdrowia stron wpływającego na ich możliwości zarobkowe oraz wydatki, jak również w przypadku zwiększenia się bądź zmniejszenia liczby osób pozostających na ich utrzymaniu. Sąd bada przy tym zawsze, czy przedstawione powyżej procesy zaszły po stronie zarówno zobowiązanego

jak i uprawnionego. Przedmiotem badania jest okres od ostatniego wyroku, ugody bądź umowy ustalającej wysokość alimentów.

W ocenie Sądu Rejonowego obecna sytuacja materialna i osobista pozwanej nie uzasadniała dalszego utrzymywania obowiązku alimentacyjnego powoda wobec córki. Pozwana ma(...)lat, ukończyła naukę, podjęła zatrudnienie, choć na razie jedynie na stażu. Pozwana sama dostrzegła zasadność uchylenia ciążącego na powodzie względem jej obowiązku alimentacyjnego, czego wyrazem było cofnięcie z dniem 2 lutego 2015r wniosku alimentacyjnego w części dotyczącej bieżących alimentów.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał za uzasadnione uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda względem córki z właśnie z dniem 2 lutego 2015r, kiedy to zaprzestała ona egzekwować od niego bieżące alimenty. Wprawdzie pozwana w tym czasie była absolwentką wyższej uczelni i już od prawie pół roku pracowała na stażu, to wszakże w ocenie Sądu uchylenie obowiązku alimentacyjnego z datą 1 lipca 2014r – tak jak tego ostatecznie domagał się powód – nie byłoby uzasadnione. Sąd I instancji wskazał, iż pozwana nie uzyskała automatycznie samodzielności z dniem podjęcia zatrudnienia najpierw na uczelni, a następnie na stażu. Nadal wymagała pomocy alimentacyjnej, w celu uzyskania samodzielności. Z tych względów w ocenie Sądu utrzymanie obowiązku alimentacyjnego powoda względem córki przez kolejne 7 miesięcy było uzasadnione. Sąd wziął również pod uwagę fakt, iż w określonym powyżej okresie powód poprzez prowadzoną wobec niego egzekucję na bieżąco realizował swój obowiązek alimentacyjny wobec córki. Pozwana natomiast na bieżąco dysponowała przelewami jej kwotami. W rezultacie w omawianym przypadku nie można twierdzić, iż doszło do bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej, co z kolei czyni wsteczne uchylenie obowiązku alimentacyjnego niecelowym. Sąd Rejonowy wskazał jednocześnie, że pozwana nadal prowadzi wobec powoda egzekucję zaległych alimentów, a także że ma on również znaczne zaległości wobec likwidatora Funduszu Alimentacyjnego. Działając w zakresie żądań zgłoszonych przez powoda Sąd nie mógł uchylić zaległości powoda, tym bardziej wobec innych podmiotów niż pozwana.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy uwzględniając powództwo jedynie częściowo, oddalił je w zakresie, w jakim powód domagał się on uchylenia alimentów na rzecz córki już od 1 lipca 2014r.

O kosztach procesu i sądowych Sąd Rejonowy rozstrzygnął na podstawie art. 100 k.p.c. i art. 113 ust. 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych mając na względzie, iż pozwana w większości uznała roszczenia powoda, zaś ten sam nie w związku ze złożeniem sprawy nie poniósł żadnych wydatków.

Apelację, o charakterze nieformalnym, od wymienionego orzeczenia wywiódł powód. Żądał zmiany orzeczenia argumentując, że znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Wskazał, że pozwana ukończyła już(...)lat i pracuje. On tymczasem spłaca zadłużenie alimentacyjne, choć znajduje się w trudnej sytuacji materialnej. Podnosił również, iż żąda umorzenia zaległości alimentacyjnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego zasługuje na uwzględnienie jedynie w części.

W ocenie Sądu Okręgowego ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd Rejonowy są prawidłowe. Podobnie Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu orzekającego w I instancji, iż w okolicznościach niniejszej sprawy istnieją podstawy do uchylenia obowiązku alimentacyjnego powoda wobec pozwanej, zgodnie z art. 133 krio.

Zaskarżonym wyrokiem uchylono obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej z dniem 2 lutego 2015 roku, tj. z dniem złożenia przez pozwaną oświadczenia, w postępowaniu egzekucyjnym, dotyczącego zaprzestania egzekucji bieżących alimentów. W ocenie Sądu Okręgowego brak dostatecznych argumentów za przyjęciem wymienionej daty jako daty uchylenia obowiązku alimentacyjnego. Podkreślenia wymaga okoliczność, iż już od lipca 2014 roku pozwana podjęła zatrudnienie. Uprzednio ukończyła studia. Miała więc możliwość samodzielnego utrzymania. Zatem już w chwili ukończenia przez pozwaną studiów nie zachodziły podstawy, w rozumieniu art. 133 krio, ku temu by powód nadal alimentował córkę. Przy tym zaś sytuacja materialna i życiowa powoda jest trudna a jego dochody skromne.

Fakt, że pozwana w okresie od lipca 2014 roku do lutego 2015 roku nadal otrzymywała alimenty egzekwowane od jej ojca nie przesądza o konieczności utrzymania obowiązku alimentacyjnego w tym okresie, szczególnie skoro sytuacja materialna stron jest porównywalna. Dlatego też, w ocenie Sądu Okręgowego, zasadnym jest uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda wobec pozwanej z dniem 1 lipca 2014 roku

Jednocześnie Sąd Okręgowy ocenił jako niezasadne żądania apelacji w zakresie dalszego ingerowania w dotychczas ukształtowany obowiązek alimentacyjny, dzielając w tym zakresie w całości stanowisko Sądu I instancji.

Biorąc pod uwagę wszystkie podniesione powyżej okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że alimenty ustalone od powoda na rzecz pozwanej winny zostać uchylone z dniem 1 lipca 2014 roku.

W konsekwencji, mając na uwadze całokształt powołanych wyżej okoliczności, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc orzekł jak w punkcie I wyroku. Uznając apelację za zasadną jedynie częściowo Sąd w pkt II wyroku na podstawie art. 385 k.pc. oddalił apelację w pozostałym zakresie.